

27 Şubat 2014

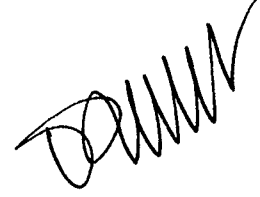
Sayı : 64272063- 610 - 619
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-37922)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 30.01.2014 tarih ve 43452547-120.00-162487 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Sayın Osman Faruk LOĞOĞLU'nun tarafıma tevcih ettiği 7/37922 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EK :
Önerge Cevabı (2 Sayfa)

Soru 1:

Türkiye'nin Kürdistan Bölgesel Yönetimi'yle (KBY) imzaladığı anlaşmalardan sonra Kuzey Irak'tan Ceyhan'a petrol akışı Ocak 2014 itibarıyla başlamıştır. Söz konusu petrolün Türkiye üzerinden uluslararası piyasalara satışı planlanmaktadır. Fakat, Türkiye'nin KBY yönetimiyle imzaladığı petrol anlaşmalarının Irak Merkezi Hükümeti'nin tepkisini çektiği bilinmektedir. Kuzey Irak'tan Türkiye'ye petrol akışı başladıktan sonra Bağdat yönetiminin Türkiye'den geçirmeyi planladığı petrol boru hatlarının rotasını Suriye ve İsrail'e kaydırma hazırlıkları içinde olduğu çeşitli gazetelerde yer almıştır. Zira, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız'm şu ifadeleri konuya ilişkin haberleri doğrular niteliktedir:

"Bugünkü Suriye'den mi petrol boru hattı geçireceksiniz. Bir gün işlemez o boru hattı. Biz başka projelere saygılıyız. Kendi yaptığımız projelerle ilgileniyoruz. İsrail'den de Suriye'den de geçirebilirler ama biz istikrarlı bir ülke vadediyoruz"

Bu haber ve açıklamalar, Irak Merkezi Hükümeti'nin Türkiye ekonomisini olumsuz etkileyebilecek bir takım girişimler içinde olduğuna yönelik endişeleri artırmıştır. Bu durumda yanıtlanması istenen sorular şunlardır:

- KBY ile imzalanan anlaşmanın sadece Irak Merkezi Hükümeti'nin değil ABD yönetiminin de tepkisini çektiği bilinmektedir. Bütün bu tepkilere rağmen bu anlaşmanın imzalanmasının gerekçesi nedir?

Cevap 1:

Uluslararası yükümlülüklerimiz ve Irak Anayasası çerçevesinde Irak Kürt Bölgesel Yönetimi (IKBY) ile ülkemiz arasında bölge petrol ve doğalgazının Türkiye üzerinden dünyaya açılmasını öngören projelerle ilgili süreç devam etmektedir.

Kuzey Irak'ta Amerika Birleşik Devletleri'nden Güney Kore'ye ve İspanya'ya kadar uzanan coğrafyada 20'yi aşkın ülkeden 40'tan fazla büyük enerji şirketi faaliyetlerini sürdürmektedir. Söz konusu bölgede Amerikan menşeli Aspect Energy, Blackgold, Chevron, ExxonMobil, General Exploration Partners, Hawler, Hess, Hillwood, HKN Energy, Hunt Oil, Murphy, Shakal ve Western Zagros şirketleri faaliyet göstermektedir. Bölgede Türk firmalarının yaptığı enerji anlaşmaları da tıpkı diğer tüm firmaların yaptığı anlaşmalar gibi ticari anlaşma niteliğinde olup anlaşmaların kapsamı arama üretim faaliyetlerinden elektrik üretim santrallerine kadar uzanmaktadır.

Ülkemizin her geçen yıl artan enerji ithalatının milli ekonomimiz üzerinde meydana getirdiği yük göz önüne alındığında, sınır komşumuz olan Irak'ın kaynaklarına kayıtsız kalınmasının milli menfaatlerimiz açısından uygun olmayacağı izahtan varestedir.

Öte yandan, Türkiye ile Irak arasında bu ve benzeri projelerin gerçekleştirilmesi Türkiye ve Irak'ın refahına katkıda bulunacaktır. Bu minvalde, Irak'ın Kuzey Bölgesi dâhil tüm bölgelerinde üretilecek petrol ve doğalgazın Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden uluslararası piyasalara taşınmasını sağlayacak projelerin hayata geçirilmesi gerektiği değerlendirilmekte olup ülkemiz Irak ile enerji faaliyetlerini uluslararası hukuk çerçevesinde Türkiye ve Irak'ın iç hukuk düzenine uygun ve saygılı bir şekilde yürütmektedir.

ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN OSMAN FARUK LOĞOĞLU'NUN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/37922)

Irak Merkezi hükümetiyle yapılan ve kamuoyuna da yansıyan son görüşmeler olumlu şekilde gerçekleşmiş olup sürecin üçlü mekanizma çerçevesinde yürütülmesi hedeflenmektedir. Mevcut durumda ülkemiz Irak'ın kuzeyi ya da güneyi fark etmeksizin Irak doğal kaynaklarının Türkiye üzerinden uluslararası piyasalara ulaştırılması bağlamında kolaylaştırıcı bir rol üstlenmektedir.

Türkiye, bölgedeki hâlihazırda mevcut siyasi gelişmeler dikkate alındığında Irak hidrokarbon kaynaklarının dünya pazarlarına açıldığı en güvenli kapılardan biridir. Hâlihazırda % 30 kapasiteyle çalışan Kerkük-Yumurtalık Ham Petrol Boru Hattı'nın tam kapasiteyle çalışması hedeflenmektedir. Söz konusu hat 15 yıllık bir anlaşma çerçevesinde faaliyet göstermekte olup, Merkezi Irak hükümetiyle yapılan bu anlaşmada Irak'ın hangi bölgesinden çıkarsa çıkсын petrolerin söz konusu hattan sevk edilmesi esastır.

Soru 2:

Türkiye ile KBY arasındaki petrol anlaşmasına Irak hükümetinin tepkisi ışığında, Irak'la ilişkilerimizin geleceği nasıl olacaktır?

Cevap 2:

IKBY ile ülkemiz arasında yürütülen enerji işbirliği bağlamında, gerek Irak merkezi hükümetiyle gerekse de IKBY yetkilileri ile yapılan görüşmelerde ülkemizin IKBY petrollerinin Türkiye üzerinden pazarlanması hususunda bütün tarafların yararına olacak şekilde üçlü bir işbirliğinin hayata geçirilmesinin arzu edildiği ve ülkemizin bu süreçte kolaylaştırıcı bir rol oynayabileceği bildirilmiştir. Dolayısıyla, Bağdat ve Erbil arasında anlaşmanın hayata geçmesinin ardından IKBY kaynaklarının Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden dünya pazarlarına ulaştırılması, siyasi ve ekonomik açıdan Irak'la bir bütün olarak olumlu ilişkilerin sürdürülmesi Irak-Türkiye ilişkilerine yaklaşımımızın temelini oluşturmaktadır.

Irak önemli bir ticaret ortağımızı oluşturmakta olup, geçtiğimiz yıl 2012 yılına göre söz konusu ülkeye yapılan ihracatımız % 10 artış göstererek 11,9 milyar dolara ulaşmış, ihracat yapılan ülkeler sıralamasında Almanya'dan sonra ikinci sıraya yerleşmiştir. Yine geçtiğimiz yıl söz konusu ülkeden yapılan ithalat 149 milyon dolar seviyesinde gerçekleşirken ticaret hacmimiz 12 milyar doları aşmıştır. Öte yandan Ocak - Kasım 2013 döneminde Irak'tan aldığımız ham petrol miktarı 5.425.977 tona ulaşmış ve Irak en büyük petrol tedarikçimiz haline gelmiştir.

Bakanlığımız ilgili kuruluşlarından Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı (TPAO)'nın Irak'ta 2 adet doğalgaz ve 2 adet petrol sahasında (Badra, Missan, Mansuriye ve Siba sahaları) çalışmaları konsorsiyum dahilinde sürmektedir. İlgili kuruluşlarımızdan Turkish Petroleum International Company (TPIC) Irak Milli Petrol Şirketi SOC ile imzaladığı anlaşma kapsamında Rumeila sahasında 45 adet kuyunun açılmasına ilişkin büyük çaplı bir projeye imza atmıştır. Rumeila saha çalışmaları aynı zamanda hacmi itibarıyla Basra bölgesindeki en büyük projedir. Öte yandan ülkemiz Basra petrollerinin Kerkük - Yumurtalık Boru Hattı'na sevk edilmesini sağlayacak Basra-Kerkük Petrol Boru Hattı'nın hayata geçirilmesi ve böylelikle Kerkük-Yumurtalık hattının tam kapasiteyle çalıştırılması doğrultusunda Irak ile işbirliğini sürdürmektedir.